

ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Кафедра психології

Затверджую
Директор Харківського
Інституту МАУП

Догадіна В.Ю.

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.
Завідувач кафедри *Лантух І.В.* д.псих.н

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія психології

спеціальності:

053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

Психологія
(назва освітньої програми)

спеціалізації:
(за наявності)

Практична психологія
(назва спеціалізації)

Харків.МАУП 2024

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Свір Вікторія Василівна, к.псих.н., доцент кафедри психології

Свір

Викладач:

Свір Вікторія Василівна, к.псих.н., доцент кафедри психології

Свір

Силябус розглянуто на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Історія психології
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	053 Психологія
Рівень вищої освіти	(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	<u>обов'язкова/вибіркова</u>
Кількість кредитів і годин	<u>4</u> кредити/ <u>120</u> годин. Лекції <u>40</u> . Семинарські/практичні/лабораторні заняття <u>28</u> Самостійна робота <u>52</u>
Терміни вивчення дисципліни	2 семестри
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	<i>ІСПИТ, ЗАЛІК</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/%d0%ba%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0-%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97/#
П.І.Б. викладача	Свір Вікторія Василівна
Науковий ступінь	к.псих.н.
Вчене звання	доцент кафедри психології
Посада	доцент кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	ОК 11 Загальна психологія ОК 14 Історія психології ОК 25 Диференційна психологія ОК 26 Експериментальна психологія
Напрями наукових досліджень	Профілактика психічного здоров'я особистості в умовах пандемії коронавірусу» «Програма профілактики психічного здоров'я особистості» Теоретико- методологічні основи дослідження особистісного розвитку майбутнього психолога засобами арт-терапії
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Інші:
Додаткові ресурси (за бажанням викладача, за наявності)	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail	vikasvir1976@gmail.com
Контактний телефон	+38(050) 6302945

Телефон кафедри (за наявності)	_____
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту	https://kh.maup.com.ua/кафедра-психології/

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна програма курсу «Історія психології» освітлює історичний розвиток психологічних знань у різних країнах, їх специфіку, зв'язок з суспільно-історичними умовами і станом духовного життя, культурою. Соціокультурний контекст розвитку психологічних знань розкриває дієву роль психології у вирішенні соціально значущих проблем у різних сферах суспільного життя (вихованні, навчанні, етиці відносин між людьми тощо).

2. Мета: формування цілісного погляду на історичний шлях розвитку психології: послідовність виникнення, становлення і розвиток основних вчень, напрямів і шкіл, що зумовили її динаміку, для того, щоб показати важливість знання історичних коренів наукових знань для адекватного осмислення студентами системи ідей та категорій, що утворюють сучасний план психологічної науки.

Завдання: засвоїти загальну логіку, закономірності та хронологію становлення, розвитку психологічних знань в контексті загальної історії науки; ознайомитися із процесом історичних змін, принципів та методології науки; сформувати критичний, недогматичний погляд на різні психологічні теорії з вмінням визначати їх переваги та слабкі сторони.

3. Формат курсу: *дистанційний (online)*

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Загальні компетентності:

- здатність і готовність мислити критично і системно; розуміння основних теоретичних понять, термінів, законів та закономірностей психологічної науки;
- знання та розуміння предметної області професійної діяльності;
- здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них;
- знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх;
- професійне володіння соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння та взаємовпливу і здатність ефективно застосовувати їх у професійному спілкуванні;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, емпатії, толерантності;
- вміння використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Фахові компетентності:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;
- здатність і готовність аналізувати та моделювати психологічні феномени та їх динаміку;
- здатність і готовність аналітично прогнозувати тенденції розвитку напрямів, галузей, складових психологічної науки і практики, своєї сфери професійної компетентності та об'єктів професійної діяльності;
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;
- здатність і готовність здійснювати перевірку, зокрема експертну, психологічної достовірності фактів, ситуацій, подій, інформаційних повідомлень та їх джерел;
- здатність до професійної мобільності.

5. Тривалість курсу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
-------------------------	---

	денна
«Історія психології»	
Курс	2
Семестр	3
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	68
Модульний контроль	3
Семестровий контроль	3
Самостійна робота	52
Форма семестрового контролю	Іспит, залік

6. Статус дисципліни: обов'язкова

7. Пререквізити: Курс «Історія психології» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія», «Диференційна психологія», «Психологія особистості».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck).

9. Політика курсу:

- передбачає роботу в команді.
- клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- виконання завдань у встановлений термін.
- відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу, виконати творчу роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття..

- у випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю

- дотримання академічної добросовісності.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з трьох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

Змістовий модуль 1. «Загальна методологія побудови і пояснення історії психології».

Змістовий модуль 2. «Донауковий період розвитку психологічної думки».

Змістовий модуль 3. «Науковий період історії психології і система психологічних вчень».

11. Система оцінювання навчальних досягнень. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10	80	80	30	30
Відвідування практичних занять	1	2	2	72	72	10	10

Робота на практичному занятті	10	2	20	72	720	10	100
Виконання завдань для самостійної роботи	5	20	100	96	480	40	200
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30						
Разом		-	157		1377		365
Максимальна кількість балів:					1899		
1899:100=18,99. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:18,99 = загальна кількість балів.							

12. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *самостійні роботи* (завдання до самостійної роботи див. Додаток 1).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексних контрольних робіт.

Критерії оцінювання:

№ п/п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо;	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит, залік

Іспит та залік проводяться у усній формі (3 теоретичних питання) за відповідь на які максимально можливо отримати **20 балів**.

Перерахування у традиційну систему:

1) **20 балів** – правильні та повні відповіді на всі запитання - «відмінно/зараховано», А, 100-90 балів;

2) **15 балів** – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «добре/зараховано», В-С, 89-75 балів;

3) **10 балів** - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «задовільно/ зараховано», D-E, 74-60 балів;

4) **0 балів** – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «незадовільно/незараховано», F-FX, 59-0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати іспиту

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див. Додаток 2).

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с

2. М'ясоїд П. А. Психологічне пізнання. Історія, логіка, психологія: навч. посібник для вищих навч. Закладів. Київ: Либідь, 2016. – 560 с.

3. Основи психології: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Киричук, В. А. Роменець, В. О. Татенко [та ін.]; за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – 8-е вид., стереотип. К.: Либідь, 2016. – 631 с.

4. Погорільська Н. І. Історія психології: навчальний посібник / Н. І. Погорільська, Р. Ю. Синельникова; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - [Київ]: ВПЦ "Київський університет", 2021. - 223 с.

5. Тертична Н.А. Історія психології: навч. посібник / автор Н.А.Тертична - К.: Книга-плюс, 2018. - 352 с.

6. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник. – Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2022. – 384 с.

7. Яцина О.Ф. Історія психології: становлення і розвиток клінічної психології в історичних процесах: навчальний посібник. Ужгород: – Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. – 184 с.

Додаткова:

8. Євдокімова О. О. Історія психології: навч. посіб. / О. О. Євдокімова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид. допов. – Харків, 2020. – 320 с.

9. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.

10. Османова Алиме. Історія психології: підручник. – Київ: КиМУ, 2017. – 292 с.
11. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. К.: Каравела, 2020. – 418 с.
12. Столяренко О.Б. Психологія: практикум: навч. посібник- Кам'янець-Подільський: ПП "Медобори-2006", 2019. – 224 с.
13. Яцина О.Ф. Історія психології: становлення і розвиток клінічної психології в історичних процесах: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. – 184 с.

Навчально-методична карта дисципліни «ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»

Разом: 120 год., з них 40 год. – лекції, 28 год. – практична заняття; самостійна робота – 52 год., модульний контроль – 3 год.

Кількість балів	1899 бали													
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II							Змістовий модуль III				
Назва модуля	Загальна методологія побудови і пояснення історії психології		Донауковий період розвитку психологічної думки							Науковий період історії психології і система психологічних вчень				
Лекції	5 (5 балів)	5 (5 балів)	11 (11 балів)	11 (11 балів)	11 (11 балів)	11 (11 балів)	12 (12 балів)	12 (12 балів)	12 (12 балів)	6 (6 балів)	6 (6 балів)	6 (6 балів)	6 (6 балів)	6 (6 балів)
Теми лекцій	Предмет, місце і роль історії психології у системі загальнонаукового і психологічного знання	Принципи та методи історико-психологічного дослідження	Розвиток психологічних уявлень у контексті міфології та філософії давнього світу	Розвиток психологічної думки в епоху античності	Психологічна думка і релігійні ідеї середніх віків	Розвиток філософської і психологічної думки в епоху Відродження	Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції (Бароко)	Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки	XIX ст.: від романтизму в культурі до психології як науки	Становлення психології як науки у XIX столітті та розвиток її галузей	Основні напрями та наукові школи XIX -XX століття.	Психологія та філософські вчення другої половини XIX ст. – XX століття	Становлення та розвиток сучасних напрямів закордонної психології	Історико-психологічні дослідження XX століття
Практичні заняття	1 (1 бал) 1 (10 балів)	1 (1 бал) 1 (10 балів)	10 (10 балів) 10 (100 балів)	10 (10 балів) 10 (100 балів)	10 (10 балів) 10 (100 балів)	10 (10 балів) 10 (100 балів)	10 (10 балів) 10 (100 балів)	11 (11 балів) 11 (110 балів)	11 (11 балів) 11 (110 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)

Теми семінарських занять	Предмет, місце і роль історії психології у системі загальнонаукового і психологічного знання	Принципи та методи історико-психологічного дослідження	Розвиток психологічних уявлень у контексті міфології та філософії давнього світу	Розвиток психологічної думки в епоху античності	Психологічна думка і релігійні ідеї середніх віків	Розвиток філософської і психологічної думки в епоху Відродження	Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції (Бароко)	Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки	XIX ст.: від романтизму в культурі до психології як науки	Становлення психології як науки у XIX столітті та розвиток її галузей	Основні напрями та наукові школи XIX -XX століття.	Психологія та філософське вчення другої половини XIX ст.– XX століття	Становлення та розвиток сучасних напрямів закордонної психології	Історико-психологічні дослідження XX століття
Самостійна робота	20 (100 балів)	96 (480 балів)							40 (200 балів)					
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)	модульна контрольна робота №2 (25 балів)							модульна контрольна робота № 3 (25 балів)					
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 18,99													